

Μνήμων

Τόμ. 39 (2022)

Μνήμων

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

ΜΝΗΜΩΝ

ΜΕΛΕΤΕΣ

ΜΑΡΙΑ ΑΡΒΑΝΙΘΗ, Σπαθιά και άλλα όπλα: Στοιχεία για τον αφοπλισμό των μη Μουσουλμάνων στα χάνια της Κωνσταντινούπολης, Μάρτιος – Απρίλιος 1821 ● ΣΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, Ένα νησί σε δύο επικράτειες: Η Κάλυμνος ανάμεσα στην Ελληνική Επανάσταση και την οθωμανική εξουσία (1824-1825) ● ΜΗΝΑΣ ΑΝΤΥΓΙΑΣ, Σπογγαλευτικές συντροφίες και επιχειρήσεις στην Ύδρα στα τέλη της Επανάστασης και τα πρώτα χρόνια της οθωμανικής περιόδου (1830-1840) ● ΣΩΤΗΡΟΔΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Το θεσμικό πλαίσιο και η γραφειοκρατία της αποκατάστασης των αγωνιστών της Ελληνικής Επανάστασης (1821-1906) ● ΔΗΜΗΤΡΑ ΠΥΡΡΙΗ, Η ώρα της ανταλλαγής: Οι ανταλλάξιμοι Μουσουλμάνοι στον τοπικό Τύπο: Οι περιπτώσεις της Κρήτης και της Μακεδονίας ● ΑΡΤΕΜΙΣΙΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ – ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ – ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΜΕΛΙΟΥ, Από τη Βιθνία στην Ελλάδα: Πτυχές της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτιστικής ζωής στον τόπο προέλευσης και εγκατάστασης μέσα από το Αρχείο Προφορικής Παράδοσης του ΚΜΣ ● ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΚΑΡΑΛΗ, Ο «τεκμηριωτικός» φακέλος της αιωνιότητας του αίματος: Οι φωτογραφικοί «παράλληλοι» της Nelly's και η εποχή τους ● ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ, Τα τοπικά οικονομικά δίκτυα των Ομάδων Ενδύλων Καταθιακομένων Αγρονιστών (ΟΕΚΑ) ως πρώιμο στάδιο του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΧΑΡΤΟΜΑΤΣΙΔΗ – ΝΑΤΑΛΙΑ ΤΣΟΥΡΜΑ, Δημογραφικές μεταβολές στην Ελλάδα της Κατοχής (1941-1944/45): Μια ιστοριογραφική προσέγγιση της πληθυσμιακής κινήτικότητας

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΜΟΡΑΣ, Δύο οθωμανικά τεκμήρια για τον Ρήγα ● ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΣΦΟΙΝΗ, «Μια πιστή εικόνα της Ελλάδας»: Από το ημερολόγιο του ιρλανδού φιλέλληνα James Emerson (1825) ● ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ, Οι ενθυμήσεις του Μαρμερηνού Λαμπρινού Κ. Δημαρχόπουλου, 1821-1866 ● ΧΡΗΣΤΟΣ ΛΟΥΚΟΣ, Μερικές σκέψεις για τη ζωή, το επιστημονικό έργο και την ποιικιλία δράσης του Αντωνίου Σενάλα

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ

Εκδόσεις για το 1821. Μια δεύτερη αποτίμηση: Χάρης Αθανασιάδης, Δημήτρης Δ. Αρβανιτάκης, Σίμος Μπούκης, Μιχάλης Σωτηρόπουλος, Άννα Αθανασούλη, Παναγιώτης Στάθης ως Ευθύμιος Μαχαίρας, Βασιλική Θεοδώρα, Νικόλαος Αβραάμ, Κατερίνα Γαρίλια, Δημήτρης Γαργής, Ζωή Καζάκου

39

ΑΘΗΝΑ 2022

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΜΝΕ Μνήμων

doi: [10.12681/mnimon.37022](https://doi.org/10.12681/mnimon.37022)

Copyright © 2024, Μνήμων

Άδεια χρήσης [Creative Commons Attribution-NonCommercial-ShareAlike 4.0](https://creativecommons.org/licenses/by-nc-sa/4.0/).

Βιβλιογραφική αναφορά:

Μνήμων Ε. (2024). ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ. *Μνήμων*, 39, 3–9. <https://doi.org/10.12681/mnimon.37022>

ΜΝΗΜΩΝ

ΤΟΜΟΣ ΤΡΙΑΚΟΣΤΟΣ ΕΝΑΤΟΣ

ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΜΕΛΕΤΗΣ ΝΕΟΥ ΕΛΛΗΝΙΣΜΟΥ

Περιοδικό *MNHMON*

ΤΟΜΟΣ 39 (2022)

SOCIETY FOR THE STUDY OF MODERN HELLENISM

Journal *MNIMON*

VOLUME 39 (2022)

ΣΥΝΤΑΚΤΙΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Δημήτρης Δημητρόπουλος, Βαγγέλης Καραμανωλάκης,
Γιάννης Κόκκωνας, Κώστας Λάμπας, Χρήστος Λούκος,
Ίκαρος Μαντούβαλος, Σοφία Ματθαίου

Επιμέλεια του τόμου: Χρήστος Λούκος
Φιλολογική και τυπογραφική επιμέλεια: Σωκράτης Πουλής

<http://www.emne-mnimon.gr>

<http://ejournals.epublishing.ekt.gr/index.php/mnimon>

Η έκδοση του τόμου πραγματοποιήθηκε
με την ενίσχυση της Τράπεζας της Ελλάδος

Για αλληλογραφία: Σοφία Ματθαίου, Εθνικό Ίδρυμα Ερευνών (ΕΙΕ),
Βασιλέως Κωνσταντίνου 48, 116 35 Αθήνα

Για εμβάσματα: Εθνική Τράπεζα της Ελλάδος,
IBAN: GR8301101040000010429625782,
Δικαιούχος: Εταιρεία Μελέτης Νέου Ελληνισμού

e-mail: emne.mnemon@gmail.com

Κεντρική διάθεση εκδόσεων: Βιβλιοπωλείο – Εκδόσεις «Παρασκήνιο»,
Χρήστος Μαρίνης, Ζωοδόχου Πηγής 85, 114 73 Αθήνα,
τηλ.: 210 3648170, 210 3648197, e-mail: marinisb@gmail.com

Correspondence: Sofia Matthaiou, National Hellenic Research Foundation,
48 Vassileos Constantinou Avenue, 116 35 Athens

Subscriptions: National Bank of Greece,
IBAN: GR8301101040000010429625782,
Beneficiary: Society for the Study of Modern Hellenism

e-mail: emne.mnemon@gmail.com

Distribution: Bookstore – Publications «Paraskinio», Christos Marinis
85, Zoodochou Pigis Street, 114 73 Athens, Greece,
tel.: 210 3648170, 210 3648197, e-mail: marinisb@gmail.com

ISSN 1105-3917

ΜΝΗΜΩΝ

ΜΕΛΕΤΕΣ

ΜΑΡΙΑ ΑΡΒΑΝΙΤΗ, Σπαθιά και άλλα όπλα: Στοιχεία για τον αφοπλισμό των μη Μουσουλμάνων στα χάνια της Κωνσταντινούπολης, Μάρτιος – Απρίλιος 1821 ❖ ΣΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, Ένα νησί σε δύο επικράτειες: Η Κάλυμνος ανάμεσα στην Ελληνική Επανάσταση και την οθωμανική εξουσία (1824-1825) ❖ ΜΗΝΑΣ ΑΝΤΥΠΙΑΣ, Σπογγαλιευτικές συντροφίες και επιχειρήσεις στην Ύδρα στα τέλη της Επανάστασης και τα πρώτα χρόνια της οθωμανικής περιόδου (1830-1840) ❖ ΣΩΤΗΡΟΥΛΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Το θεσμικό πλαίσιο και η γραφειοκρατία της αποκατάστασης των αγωνιστών της Ελληνικής Επανάστασης (1821-1906) ❖ ΔΗΜΗΤΡΑ ΠΥΡΡΗ, Η ώρα της ανταλλαγής. Οι ανταλλάξιμοι Μουσουλμάνοι στον τοπικό Τύπο: Οι περιπτώσεις της Κρήτης και της Μακεδονίας ❖ ΑΡΤΕΜΙΣΙΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ – ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ – ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΜΕΛΙΟΥ, Από τη Βιθυνία στην Ελλάδα: Πτυχές της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτιστικής ζωής στον τόπο προέλευσης και εγκατάστασης μέσα από το Αρχείο Προφορικής Παράδοσης του ΚΜΣ ❖ ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΚΑΡΑΛΗ, Ο «τεκμηριωτικός» φακός της αιωνιότητας του αίματος: Οι φωτογραφικοί «παραλληλισμοί» της Nelly's και η εποχή τους ❖ ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ, Τα τοπικά οικονομικά δίκτυα των Ομάδων Ενόπλων Καταδιωκομένων Αγωνιστών (ΟΕΚΑ) ως πρώιμο στάδιο του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΚΟ ΔΟΚΙΜΙΟ

ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΧΑΡΤΟΜΑΤΣΙΔΗ – ΝΑΤΑΛΙΑ ΤΣΟΥΡΜΑ, Δημογραφικές μεταβολές στην Ελλάδα της Κατοχής (1941-1944/45): Μια ιστοριογραφική προσέγγιση της πληθυσμιακής κινητικότητας

ΣΗΜΕΙΩΜΑΤΑ ΚΑΙ ΜΑΡΤΥΡΙΕΣ

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΜΟΙΡΑΣ, Δύο οθωμανικά τεκμήρια για τον Ρήγα ❖ ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΣΦΟΙΝΗ, «Μια πιστή εικόνα της Ελλάδας»: Από το ημερολόγιο του ιρλανδού φιλέλληνα James Emerson (1825) ❖ ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ, Οι ενθυμήσεις του Μαρμαρινού Λαμπρηνού Κ. Δημαρχόπουλου, 1821-1866 ❖ ΧΡΗΣΤΟΣ ΛΟΥΚΟΣ, Μερικές σκέψεις για τη ζωή, το επιστημονικό έργο και την ποικίλη δράση του Αντωνίου Σιγάλα

ΒΙΒΛΙΟΚΡΙΣΙΕΣ

Εκδόσεις για το 1821. Μια δεύτερη αποτίμηση: Χάρης Αθανασιάδης, Δημήτρης Δ. Αρβανιτάκης, Σίμος Μποζίκης, Μιχάλης Σωτηρόπουλος, Άννα Αθανασούλη, Παναγιώτης Στάθης ενθ. Ευθύμιος Μαχαίρας, Βασιλική Θεοδώρου, Νικόλαος Λιβανός, Κατερίνα Γαρδίκια, Δημήτρης Γαρρής, Ζωή Καζάκου

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

Μελέτες

- ΜΑΡΙΑ ΑΡΒΑΝΙΤΗ, Σπαθιά και άλλα όπλα: Στοιχεία για τον αποπλισμό των μη Μουσουλμάνων στα χάνια της Κωνσταντινούπολης, Μάρτιος – Απρίλιος 1821 11-30
- ΣΑΚΗΣ ΔΗΜΗΤΡΙΑΔΗΣ, Ένα νησί σε δύο επικράτειες: Η Κάλυμνος ανάμεσα στην Ελληνική Επανάσταση και την οθωμανική εξουσία (1824-1825) 31-58
- ΜΗΝΑΣ ΑΝΤΥΠΙΑΣ, Σπογγαλιευτικές συντροφίες και επιχειρήσεις στην Ύδρα στα τέλη της Επανάστασης και τα πρώτα χρόνια της οθωνικής περιόδου (1830-1840) 59-86
- ΣΩΤΗΡΟΥΛΑ ΒΑΣΙΛΕΙΟΥ, Το θεσμικό πλαίσιο και η γραφειοκρατία της αποκατάστασης των αγωνιστών της Ελληνικής Επανάστασης (1821-1906) 87-111
- ΔΗΜΗΤΡΑ ΠΥΡΡΙΠΗ, Η ώρα της ανταλλαγής. Οι ανταλλάξιμοι Μουσουλμάνοι στον τοπικό Τύπο: Οι περιπτώσεις της Κρήτης και της Μακεδονίας. 113-142
- ΑΡΤΕΜΙΣΙΑ ΑΘΑΝΑΣΙΟΥ – ΚΥΡΙΑΚΗ ΠΑΠΑΘΑΝΑΣΟΠΟΥΛΟΥ – ΑΙΚΑΤΕΡΙΝΗ ΜΕΛΙΟΥ, Από τη Βιθυνία στην Ελλάδα: Πτυχές της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτιστικής ζωής στον τόπο προέλευσης και εγκατάστασης μέσα από το Αρχείο Προφορικής Παράδοσης του ΚΜΣ 143-166
- ΜΑΡΙΑΝΝΑ ΚΑΡΑΛΗ, Ο «τεκμηριωτικός» φακός της αιωνιότητας του αίματος: Οι φωτογραφικοί «παραλληλισμοί» της Nelly's και η εποχή τους 167-194
- ΘΕΟΦΙΛΟΣ ΔΙΑΜΑΝΤΗΣ, Τα τοπικά οικονομικά δίκτυα των Ομάδων Ενόπλων Καταδιωκομένων Αγωνιστών (ΟΕΚΑ) ως πρώιμο στάδιο του Δημοκρατικού Στρατού Ελλάδας 195-233

Βιβλιογραφικό δοκίμιο

- ΑΝΑΣΤΑΣΙΑ ΧΑΡΤΟΜΑΤΣΙΔΗ – ΝΑΤΑΛΙΑ ΤΣΟΥΡΜΑ, Δημογραφικές μεταβολές στην Ελλάδα της Κατοχής (1941-1944/45): Μια ιστοριογραφική προσέγγιση της πληθυσμιακής κινητικότητας 235-255

Σημειώματα και μαρτυρίες

ΛΕΩΝΙΔΑΣ ΜΟΙΡΑΣ, Δύο οθωμανικά τεκμήρια για τον Ρήγα. I. Η σύλληψη του Ρήγα μέσα από ένα οθωμανικό τεκμήριο. II. Ένα οθωμανικό έγγραφο του 1889 σχετικά με την επίδραση των έργων του Ρήγα	257-275
ΑΛΕΞΑΝΔΡΑ ΣΦΟΙΝΗ, «Μια πιστή εικόνα της Ελλάδας»: Από το ημερολόγιο του ιρλανδού φιλέλληνα James Emerson (1825) . .	277-293
ΙΩΑΝΝΗΣ ΠΑΠΑΧΡΗΣΤΟΥ, Οι ενθυμήσεις του Μαρμαρινού Λαμπρινού Κ. Δημαρχόπουλου, 1821-1866	295-304
ΧΡΗΣΤΟΣ ΛΟΥΚΟΣ, Μερικές σκέψεις για τη ζωή, το επιστημονικό έργο και την ποικίλη δράση του Αντωνίου Σιγάλα . . .	305-320

Βιβλιοκρισίες

ΕΚΔΟΣΕΙΣ ΓΙΑ ΤΟ 1821. ΜΙΑ ΔΕΥΤΕΡΗ ΑΠΟΤΙΜΗΣΗ

Χριστίνα Κουλούρη, <i>Φουστανέλες και χλαμύδες. Ιστορική μνήμη και εθνική ταυτότητα, 1821-1930</i> , Αθήνα, Αλεξάνδρεια, 2020, 608 σ. (Χάρης Αθανασιάδης)	321-326
Γιατί, για ποιον γίνεται και τι κάνει μια επανάσταση; Δημήτρης Δημητρόπουλος, <i>Λόγος γυναικών; Δέκα στιγμιότυπα από τα χρόνια της Ελληνικής Επανάστασης</i> , Αθήνα, Αντίποδες, 2022, 246 σ. (Δημήτρης Δ. Αρβανιτάκης)	326-332
«Το πρόβλημα Καποδίστριας». Χρήστος Λούκος, <i>Ιωάννης Καποδίστριας. Μια απόπειρα ιστορικής βιογραφίας</i> , ΜΙΕΤ, Αθήνα 2022, 554 σ. (Σίμος Μποζίκης)	332-335
Κωνσταντίνα Ζάνου, <i>Τραυλίζοντας το έθνος. Διεθνικός πατριωτισμός στη Μεσόγειο, 1800-1850</i> , Αθήνα, άνδρεια, 2022, 322 σ. (Μιχάλης Σωτηρόπουλος)	335-340
Francesco Scalora, <i>Atene 1821-1827 nel diario di Cesare Vitali. In appendice: la resa della Acropoli d'Atene</i> , Istituto Siciliano di Studi Bizantini e Neellenici "Bruno Lavagnini", Quaderni 21, Παλέρμο 2021, 265 σ. (Άννα Αθανασούλη)	341-344
Λένα Διβάνη, <i>Το μικρό ποτήρι. Ο Καποδίστριας, η Ρωξάνδρα και η Ελλάδα</i> , Αθήνα, Πατάκης, 2020, 219 σ. (Παναγιώτης Στάθης) .	344-351

Faidon Moudopoulos-Athanasίου, <i>The Early Modern Zagori of Northwest Greece: An interdisciplinary archaeological inquiry into a montane cultural landscape</i> , Sidestone Press, 2022, 190 σ. (Ευθύμιος Μαχαίρας)	351-356
Violetta Hionidou, <i>Abortion and Contraception in Modern Greece, 1830-1967. Medicine, Sexuality and Popular Culture</i> , Λονδίνο, Palgrave Macmillan, 2020, 361 σ. (Βασιλική Θεοδώρου)	356-362
Φωτεινή Ασημακοπούλου, <i>Άθως και πανσλαβισμός. Από το Αρχείο Αλεξάνδρου Λυκούργου</i> , Ακαδημία Αθηνών – Κέντρον Ερεύνης της Ιστορίας του Νεωτέρου Ελληνισμού, Αθήνα 2021, 302 σ. (Νικόλαος Λιβανός)	362-367
Κωστής Γκοτσίνας, <i>Επί της ουσίας. Ιστορία των ναρκωτικών στην Ελλάδα (1875-1950)</i> , Ηράκλειο, Πανεπιστημιακές Εκδόσεις Κρήτης, 2021, 528 σ. (Κατερίνα Γαρδίκια)	367-370
Πολυμέρης Βόγλης, <i>Δυναμική αντίσταση. Υποκειμενικότητα, πολιτική βία και αντιδικτατορικός αγώνας 1967-1974</i> , Αθήνα, Αλεξάνδρεια, 2022, 269 σ. (Δημήτρης Γαρρής)	370-376
Αιμιλία Σαλβάνου, <i>Πώς μαθαίνουμε ιστορία χωρίς να τη διδαχθούμε; Ιστορική κουλτούρα, δημόσια ιστορία, ιστορική εκπαίδευση</i> , Αθήνα, Ασίγη, 2021, 271 σ. (Ζωή Καζάκου)	376-381

Χρονικό της Εταιρείας Μελέτης Νέου Ελληνισμού 2022-2023

Διοικητικό Συμβούλιο και Εξελεγκτική Επιτροπή 2022-2023	383
Α'. Συναντήσεις-συζητήσεις	383-385
Β'. Εκδόσεις	385-386
Γ'. Συνέδρια	386-387
Δ'. Το <i>Facebook</i> της EMNE	387
Ευρετήριο τόμου 39 (2022)	389-413
Contents – Table des matières	414-417

